

RASSENONDERZOEK SPELT 2019

D. Wittouck ¹, K. Boone ¹, J. Claeys ¹,
F. Flusu ², J.L. Lamont ², A. Demeyere ²

Inhoud

1	Overzicht van de rassen in proef en proefomstandigheden	1
2	Korrelopbrengst	2
2.1	Korrelopbrengst leem- en zandleemgebied.....	3
2.2	Korrelopbrengst kustpolder (kleigebied)	3
3	Vochtgehalte bij oogst	4
4	Strolengte	4
5	Legergevoeligheid	4
6	Gevoeligheid voor bladziekten.....	4

1 Overzicht van de rassen in proef en proefomstandigheden

In het Vlaams Gewest werden door het Landbouwcentrum Granen Vlaanderen 3 rassenproeven op spelt ingezaaid tijdens het seizoen 2018-2019.

Het rassenonderzoek werd gerealiseerd door:

- de Vlaamse overheid, Departement Landbouw en Visserij, Afdeling Beleidscoördinatie en Omgeving, Team voorlichting in samenwerking met Inagro vzw, afdeling akkerbouw, Rumbeke-Beitem
(proefplaats: Huldenberg, provincie Vlaams-Brabant)
- Inagro vzw, afdeling Akkerbouw, Rumbeke-Beitem
(proefplaats: Zuienkerke in de kustpolder en Zwevegem–Sint-Denijs, provincie West-Vlaanderen)

Een overzicht van de rassen in proef is weergegeven in Tabel 1.

Tabel 1: Landbouwcentrum Granen Vlaanderen. Rassenproeven spelt 2019. Overzicht van de rassen in proef.

Ras	Mandataris of verdeler	Kweker (bron: mandataris)	Jaar van eerste opname in de Europese rassenlijst	Vroeg-(rijp)heid (bron: mandataris)	Kwaliteit (bron: mandataris)
Badensonne	Jorion/Philip Seeds	Saatbau-Linz	2016	halfvroeg-halflaat	bakkwaliteit
Convoitise	Jorion/Philip Seeds	Lemaire-Deffontaines	2017 (B)	halfvroeg	bakkwaliteit
Cosmos		CRA-W Unité d'Amélioration Gembloux	2000 (B)		bakkwaliteit
Serenite		CRA-W Unité d'Amélioration Gembloux	2015 (B)	halflaat	bakkwaliteit
Zollernspelz	Clovis Matton	Südwestdeutsche Saat-zucht GmbH & Co.KG	2006 (D)		

Het rassenonderzoek vond plaats onder praktijkomstandigheden. Er werd een standaard zaaizaadbehandeling toegepast.

De omstandigheden waaronder de rassenvergelijking in 2019 gebeurde, zijn weergegeven in Tabel 2.

¹ Inagro vzw, afdeling Akkerbouw, Rumbeke-Beitem

² Vlaamse overheid, Departement Landbouw en Visserij, Afdeling Beleidscoördinatie en Omgeving, Team voorlichting

Tabel 2: Landbouwcentrum Granen Vlaanderen. Rassenproeven spelt 2019. Proefomstandigheden.

	LEEM en ZANDLEEM		KUSTPOLDER
	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen	West-Vlaanderen
	Huldenberg	Zwevegem (Sint-Denijs)	Zuienkerke
Proefnemer (*)	1	2	2
Grondsoort	leem	zandleem	klei
Voorvrucht	aardappelen	vlas	vlas
Zaaidatum	25/10/2018	18/10/2018	12/10/2018
Zaaidichtheid	200 kg/ha	200 kg/ha	200 kg/ha
Stikstofbemesting (kg/ha N)	174 (80+94)	198 (98+59+41)	180 (100+80)
Groeieregulatoren	19/04/2019: Medax Top 0,5 l + CCC 1 l	28/03/2019: chloormequat 1,2 l 15/04/2019: CCC 0,3 l + Moddus 0,15 l 22/05/2019 Ethefon Classic 0,5 l	07/04/2019: CCC 1 l/ha
Fungiciden	19/04/2019 (1 ^e knoop): Cherokee 2 l 11/05/2019 (voorlaatste blad): Palazzo 2 l 06/06/2019 (aar uit): Librax 1,5 l	01/05/2019: (schuiven voorlaatste blad) Palazzo 1,6 l 27/05/2019: (aar uit): Librax 1,5 l + Bravo 1 l	11/04/2019 (1 ^e knoop): Tebucur 250 EW 1 l 29/04/2019: Cello 1,25 l 27/05/2019: (aarschuiven): Granovo 1,7 l
Insecticiden (bladluisbestrijding):			
najaar	-	15/11/2018: Karate Zeon 50 ml	-
zomer	19/04/2019: Cytos 0,2 l 11/05/2019: Fury 100 EW 0,1 l	27/05/2019: Karate Zeon 50 ml	-
Oogstdatum	04/08/2019	26/07/2019	26/07/2019

(*) Proefnemer: 1 Vlaamse overheid, Departement Landbouw en Visserij, Afdeling Beleidscoördinatie en Omgeving, Team Voorlichting in samenwerking met Inagro vzw, afdeling Akkerbouw, Rumbeke-Beitem
2 Inagro vzw, afdeling Akkerbouw, Rumbeke-Beitem

2 Korrelopbrengst

Bij de rassenkeuze zijn, voor wat de korrelopbrengst betreft, volgende criteria belangrijk:

- de regelmatigheid van het ras over de diverse proefplaatsen binnen hetzelfde jaar
- en de regelmatigheid van het ras over de jaren.

Bij de rassenkeuze is het immers niet aangewezen zich enkel te laten leiden door de opbrengstcijfers van één jaar. **Om het opbrengstvermogen van een ras optimaal te evalueren is het noodzakelijk resultaten over meerdere proefjaren (bij voorkeur minstens drie proefjaren) te beschouwen.** De opbrengstcijfers van één jaar zijn immers eigen aan de groei- en klimaatsomstandigheden van het betreffende jaar.

Gesteld kan worden dat het meerjarig gemiddelde van een ras des te betrouwbaarder is, naarmate de korrelopbrengst van het ras over de jaren stabiel is.

Bij de rassen waar slechts één jaar resultaten beschikbaar zijn, is de nodige omzichtigheid geboden bij de beoordeling.

Daarnaast dient er bij de rassenkeuze ook rekening gehouden te worden met onder andere legergevoeligheid, ziektegevoeligheid of andere eigenschappen.

Tevens is het belangrijk om, in functie van het uit te zaaien areaal spelt, meerdere rassen te kiezen om aldus aan risicospreiding te doen. Resultaten uit het verleden leren trouwens dat het opbrengstpotentieel van rassen wisselend kan zijn in functie van het perceel en het jaar; soms zijn zowel de perceelsverschillen als de jaarverschillen zelfs zeer groot.

In de hiernavolgende tabellen is de korrelopbrengst per ras weergegeven in relatieve cijfers (procenten) ten aanzien van het gemiddeld resultaat van de getuigerassen.

2.1 Korrelopbrengst leem- en zandleemgebied meerdere proefjaren

Landbouwcentrum Granen Vlaanderen. Rassenproeven spelt.

Rangschikking van de rassen naar dalende gemiddelde productiviteit (*).

Vlaams-Brabant					West-Vlaanderen			
Ras	Huldenberg <i>leem</i>			<i>gemiddelde</i>	Ras	Zwevegem (Sint-Denijs) <i>leem</i>		<i>gemiddelde</i>
	2017	2018	2019			2015	2019	
Rassen 3 jaar in proef (2017-2019)					Rassen 2 jaar in proef (2015 en 2019)			
Cosmos	106,0	106,7	105,7	106,1	Cosmos	103,3	103,0	103,2
Serenite	95,2	98,8	99,4	97,8	Zollernspelz	96,7	97,0	96,9
Zollernspelz	94,0	93,3	94,3	93,9	Rassen 1 jaar in proef (2019)			
Ras 2 jaar in proef (2018-2019)					Badensonne	-	102,8	-
Convoitise	-	97,5	86,3	91,9	Convoitise	-	102,0	-
Ras 1 jaar in proef (2019)					Serenite	-	99,0	-
Badensonne	-	-	99,4	-				
	100	100	100		100	100		
	(= 10.446	(= 9.266	(= 11.110		(= 12.403	(= 10.785		
	kg/ha)	kg/ha)	kg/ha)		kg/ha)	kg/ha)		
V.C. (%)	3,33	0,99	2,24		2,04	1,58		

(*) Korrelopbrengst = relatieve waarden ten aanzien van het gemiddelde van de rassen Cosmos en Zollernspelz

Ziektebestrijding uitgevoerd op basis van de ziektedruk in de proef:

- 2019: te Huldenberg twee bladbehandelingen (gele roest) en een aarbehandeling, en te Zwevegem een bladbehandeling en een aarbehandeling
- 2018: bladbehandeling en aarbehandeling
- 2017 en 2015: twee bladbehandelingen (gele roest) en een aarbehandeling

2.2 Korrelopbrengst kustpolder (kleigebied) 2015 tot en met 2019

Landbouwcentrum Granen Vlaanderen. Rassenproeven spelt Zuienkerke.

Rangschikking van de rassen naar dalende gemiddelde productiviteit (*).

Ras	2015	2016	2017	2018	2019	Gemiddelde
Rassen 5 jaar in proef (2015-2019)						
Cosmos	103,4	107,6	107,7	111,7	106,7	107,4
Zollernspelz	96,6	92,4	92,3	88,3	93,3	92,6
Ras 4 jaar in proef (2016-2019)						
Serenite	-	109,2	100,6	106,6	95,3	102,9
Ras 2 jaar in proef (2018-2019)						
Convoitise	-	-	-	103,0	96,0	99,5
Ras 1 jaar in proef (2019)						
Badensonne	-	-	-	-	99,4	-
	100	100	100	100	100	
	(= 12.167	(= 8.978	(= 12.167	(= 9.276	(= 12.512	
	kg/ha)	kg/ha)	kg/ha)	kg/ha)	kg/ha)	
V.C. (%)	4,65	2,17	1,64	1,71	1,64	

(*) Korrelopbrengst = relatieve waarden ten aanzien van het gemiddelde van de rassen Cosmos en Zollernspelz

Ziektebestrijding uitgevoerd op basis van de ziektedruk in de proef:

- 2017: bladbehandeling en aarbehandeling
- 2019, 2018, 2016 en 2015: twee bladbehandelingen (gele roest) en een aarbehandeling

3 Vochtgehalte bij oogst

Landbouwcentrum Granen Vlaanderen. Rassenproeven spelt 2019.
Vochtgehalte bij oogst (%), rangschikking van de rassen naar dalende waarde.

Ras	Vochtgehalte (%)
Convoitise	13,5
Badensonne	13,4
Cosmos	13,2
Zollernspelz	13,0
Serenite	12,9
<i>Gemiddelde</i>	<i>13,2</i>

4 Strolengte

Strolengte: na toepassen van groeiregulatoren

Landbouwcentrum Granen Vlaanderen. Rassenproeven spelt meerdere proefjaren.
Strolengte (cm), rangschikking van de rassen naar afnemende strolengte in 2019.

Ras	2019	2018	2017	2016
Badensonne	130,9	-	-	-
Convoitise	129,3	122,2	-	-
Serenite	129,0	119,4	125,5	115,5
Zollernspelz	127,3	116,7	116,9	114,0
Cosmos	122,5	111,1	117,3	108,9
<i>Gemiddelde</i>	<i>127,8</i>			

5 Legegevoeligheid

In 2019 kwam er vrijwel geen legering voor in de rassenproeven. Zodoende worden in onderstaande tabel de LCG-resultaten bekomen in 2018 weergegeven.

Landbouwcentrum Granen Vlaanderen. Rassenproef spelt Zwevegem (Sint-Denijs) 2018.
Legegevoeligheid, rangschikking van de rassen naar toenemende gevoeligheid (na toepassen van groeiregulatoren).

Ras	Legering (schaal 1-9; 9 = vrij van legeren)
Serenite	8,3
Zollernspelz	8,2
Cosmos	6,7
Convoitise	3,8
<i>Gemiddelde</i>	<i>6,7</i>

Meest gevoelig voor legeren: Convoitise

6 Gevoeligheid voor bladziekten

Landbouwcentrum Granen Vlaanderen. Rassenproeven spelt meerdere proefjaren.
Bladziekten (schaal 1-9; 9 = gezond). Rangschikking van de rassen naar toenemende gevoeligheid in 2019.

Ras	Gele roest (*)			Bruine roest (**)		Meeldauw (witziekte) (***)	
	2019	2018	2016	Ras	2019	Ras	2018
Convoitise	8,3	8,9	-	Serenite	7,0	Convoitise	8,2
Zollernspelz	8,1	8,8	7,2	Zollernspelz	5,3	Cosmos	5,2
Serenite	6,4	8,3	5,7	Convoitise	4,7	Serenite	4,5
Badensonne	5,5	-	-	Badensonne	3,5	Zollernspelz	4,5
Cosmos	3,0	5,7	3,9				
<i>Gemiddelde</i>	<i>6,3</i>			<i>Gemiddelde</i>	<i>5,1</i>	<i>Gemiddelde</i>	<i>5,6</i>

(*) Gele roest:

- 2019: Zuienkerke (kustpolder), Zwevegem (West-Vlaanderen) en Huldenberg (Vlaams-Brabant)
- 2018: Zuienkerke (kustpolder) en Huldenberg (Vlaams-Brabant)
- 2016: Zuienkerke (kustpolder)

(**) Bruine roest:

- Zuienkerke (kustpolder), Zwevegem (West-Vlaanderen) en Huldenberg (Vlaams-Brabant)
- wegens de zware aantasting door gele roest bij het ras Cosmos, kon de aantasting door bruine roest niet adequaat geëvalueerd worden

(***) Meeldauw: Huldenberg (Vlaams-Brabant)

➤ **Gele roest**

Minst gevoelig: Convoitise en Zollernspelz

Meest gevoelig: Cosmos

➤ **Bruine roest**

Minst gevoelig: Serenite

➤ **Meeldauw (witziekte)**

Meest gevoelig: Serenite en Zollernspelz